

Programmacommissie
GroenLinks Bestuur en Statenfractie
Paviljoenslaan 3-5
2012 JE Haarlem

Oostzaan, 15 augustus 2022,

Onderwerp: **Suggesties voor partijprogramma**

Contact: Ivo Berkhoff regiomanager / 06-55174294 / i.berkhoff@khn.nl

Geachte programmacommissie,

Koninklijke Horeca Nederland Noord-Holland maakt graag van deze gelegenheid gebruik om voor de Noord-Hollandse horeca de belangrijkste punten onder de aandacht te brengen. Met het oog op de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2023 stellen wij het zeer op prijs als u onze onderstaande suggesties wilt meenemen in het verkiezingsprogramma van uw partij.

TOERISME

Hoe zou Nederland er uitzien zonder florerende gastvrijheidsindustrie? Door het vrijwel geheel sluiten van de sector tijdens de coronaperiode is heel nadrukkelijk het effect getoond op onze samenleving. Beter dan ooit is er nu zicht op de waarde van de sector. Horeca en toerisme kunnen niet meer los worden gezien van elkaar, zij zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden en versterken elkaar. Ook zien wij een enorme versterking in de combinatie tussen cultuur, winkelen en horeca.

Economische en maatschappelijke waarde

De behoefte aan ruimtelijke waarde is voor de mensheid enorm in waarde gestegen. Inwoners van Noord-Holland, Nederland, Europa en daarbuiten blijven na de coronacrisis behoefte houden aan ruimte en het ruimtelijke gevoel om hen heen, aan zee, in de natuur en in dorpen en steden op terrassen en in parken. De samenleving heeft behoefte aan het kunnen gebruik van die ruimte. De verwachtingen zijn dat het toerisme in de komende 10 jaren zal stijgen met 50%, veel van die stijging zal terecht komen in Noord-Holland, het is daarom van het grootste belang om ons op die stijging voor te bereiden, oftewel, "organiseer de toename van het toerisme om verrommeling tegen te gaan".

De bestedingen van binnenlandse toeristen bedroegen in 2019 53,2 miljard euro, waarvan 46,6 miljard euro werd uitgegeven aan vakanties en dagjes uit in eigen land. Het aandeel van de sector in het Nederlandse bbp steeg daarmee tot 4,4 %. In totaal ontving Nederland in zijn logies accommodaties in 2019 circa 46 miljoen gasten. Dit vertaalt zich ook in werkgelegenheid: 6,4% van de arbeidsjaren in de Nederlandse economie vinden hun oorsprong in de gastvrijheidssector¹. Over elke euro die een gast besteedt, vloeit minimaal 30 cent terug naar overheden in de vorm van belastingen en heffingen². Strategische ontwikkeling van de toeristische sector kan overheden dus zeer interessante economische voordelen opleveren.

---

¹ Centraal Bureau voor de Statistiek. (2020, september 4). Na recordjaar 2019 keldert toegevoegde waarde toerisme in eerste helft 2020. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/36/na-recordjaar-2019-keldert-toegevoegde-waarde-toerisme-in-eerste-helft-2020>

² ZKA. (2019, juni). Stapeling van lasten voor recreatieondernemers.

<https://www.zka.nl/media/1937/rapportage-stapeling-van-lasten-voor-de-recreatieondernemers.pdf>

www.khn.nl/noordholland

KHN Noord-Holland
Secretariaat: Merel Oudejans
Spoetnikstraat 20
1511 DG, OOSTZAAN

E noordholland@khn.nl

Daarnaast heeft de toeristische sector bij uitstek de potentie om een nieuwe dynamiek in regio's te creëren en nieuwe of alternatieve mogelijkheden voor bedrijvigheid en afzet te genereren. Ook dragen toeristische bestedingen in veel gebieden bij aan het in stand houden van voorzieningen en diensten die zonder toeristisch/recreatieve bezoeken niet zouden voortbestaan. Om die reden is de gastvrijheidssector ook bij uitstek geschikt om in te zetten als middel tot het bereiken van sociaal- maatschappelijke doelstellingen in de regio.

We zien de laatste jaren een vorm van misbruik ontstaan bij een aantal gemeenten van het instrument toeristenbelasting. Meerdere gemeenten kennen een hoger tarief dan soortgelijke gemeenten elders in het land. Toeristenbelasting is ooit ingevoerd als bijdrage van toeristen voor het gebruik en onderhoud van voorzieningen in de gemeente, maar inmiddels is het een instrument geworden om begrotingen te dichten en lijkt er geen begrenzing meer te zijn. Dit is niet langer uit te leggen, niet naar ondernemers, maar ook niet naar gasten. Investeer in gastvrijheid en betrek toeristische sector beter, een verduidelijking staat in ons standpunt: <https://www.khn.nl/tools/khn-positionpaper-toeristenbelasting>

Van waarde naar strategie en beleid

Om onze provincie op de kaart te zetten en te houden voor bezoekers verdient toerisme het om een beleidsprioriteit te zijn. Bestemmingsontwikkeling is een samenspel van verschillende actoren in de publieke en private sector, maar ook de belangen van bewoners en bezoekers spelen een belangrijke rol. De provinciale overheid kan een belangrijke taak vervullen door partijen (cultuur, horeca, retail, inwoners) en belangen samen te brengen en samenwerking tussen partijen te coördineren. Zo liggen er kansen om interregionaal samen te werken en toeristen niet alleen te spreiden over het land, maar ook over het jaar.

In deze opgave ligt een nadrukkelijke rol voor de provinciale overheid. Er moet extra geïnvesteerd worden in de spreiding van (gebieds)ontwikkeling, innovatie, bereikbaarheid van o.a. de kust, samenwerking en beleid. Denk aan een actie- en investeringsagenda waar Rijk, provincies, ondernemers en marketingorganisaties samen invulling aan geven en de schouders onder zetten. Met de samenwerking tussen KHN, Hiswa-Recron en de strandondernemers ligt er in onze provincie al een goede basis om de kansen en uitdagingen op het gebied van toerisme in onze provincie aan te grijpen en de reeds bestaande samenwerkingsagenda kust nieuw leven in te blazen en uit te breiden.

Wat we concreet vragen:

- Het onderschrijven van de maatschappelijke en economische waarde van de gastvrijheidssector voor de provincie.
- Het stimuleren en faciliteren van de totstandkoming van een integrale ontwikkelstrategie in de vorm van een toerismevisie, waarbij wordt ingezet op het toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen van de gastvrijheidssector in de provincie en het daarbij horende budget om projecten te financieren.
- Hanteer hierbij een brede aanpak met een agenda voor ontwikkeling waarin verbinding met andere beleidsterreinen zoals arbeidsmarkt, onderwijs, mobiliteit, vastgoed, openbare ruimte, natuur, erfgoed en leefbaarheid centraal staan.
- Denk en beweeg op het gebied van beleid en strategie mee met ondernemers. De maatschappelijke relevantie van hun handelen dient sterker omarmt te worden. Ondersteun hierbij nieuwe initiatieven en faciliteer afstemming op de verschillende beleidsterreinen.
- Meer aansturing vanuit de provincie in gebiedsontwikkelingen en spreiding van drukte.

MOBILITEIT

Onze mobiliteitscapaciteit raakt op. De komende jaren neemt het totaal aantal afgelegde kilometers fors toe, zowel over de weg als over het spoor. Ook het aantal fietsers neemt toe. De e-bike wint aan populariteit, zowel in Nederland als in onze buurlanden. Ook dit heeft gevolgen voor de druk op onze

infrastructuur en mobiliteitscapaciteit. Er is een rol weggelegd voor de provincie om de toeristische infrastructuur in goede banen te leiden, zowel voor privaat vervoer als openbaar. Dat is de beste garantie voor de spreiding van toeristen over ons land en door de provincie.

Wat is nodig?

- Er is een integrale benadering nodig van duurzame mobiliteitsoplossingen voor lucht-, spoor, weg- en waterverkeer, die rekening houdt met behoeften en gedrag van alle gebruikers.
- Optimale bereikbaarheid betekent een infrastructuur die, in alle vormen, genoeg capaciteit heeft om alle reisbewegingen te kunnen faciliteren. Een systeem dat slim en connectief is ingericht tot en met de laatste kilometer en dat het voor bezoekers en bewoners zo eenvoudig mogelijk maakt om verschillende vormen van duurzame mobiliteit te gebruiken, waarbij we graag een beter netwerk van het OV in de nacht hebben naar omliggende plaatsen van Amsterdam

ARBEIDSMARKT

Een krachtige regionale economie vraagt om een goed functionerende arbeidsmarkt. Maar de horeca kampt al jaren met een krappe arbeidsmarkt. Tijdens de coronacrisis nam de vraag naar personeel tijdelijk af als gevolg van de lockdowns en andere beperkingen. Nu de horeca weer op gang is gekomen, is ook de personeelskrapte weer in volle hevigheid terug. Veel horecaondernemers zijn daarom bezig met de vraag: hoe zorg ik dat ik nu, maar ook in de toekomst voldoende, goed opgeleide medewerkers voor mijn bedrijf kan vinden? Huisvesting van medewerkers speelt daarbij een belangrijke rol. De krappe arbeidsmarkt vraagt ook om een rol vanuit de provincie, bijvoorbeeld om innovatie te stimuleren en samenwerkingsverbanden tussen het onderwijs en het bedrijfsleven te faciliteren.

Wat we concreet vragen:

- Stimuleer én financieel onderwijs- en arbeidsmarktprojecten waarbij onderwijsinstellingen en (horeca)ondernemers samenwerken om meer jongeren te enthousiasmeren voor werken in de gastvrijheidssector. Een mooi voorbeeld is het programma HONK1 in de provincie Gelderland waar leerlingen in het basisonderwijs al een proefles 'horeca' krijgen. Zie hier: <https://honk1.nl/over-honk1/>
- Ondersteun innovatieprojecten in de gastvrijheidssector voor een efficiënter arbeidsproces, zoals op het gebied van digitalisering of technologie.
- Creëer huisvesting voor medewerkers in de gastvrijheidssector.

DUURZAME ONTWIKKELING

Duurzame ontwikkeling staat hoog op alle politieke agenda's: klimaatverandering, biodiversiteit, stikstof, de uitdagingen op het gebied van circulaire economie - en op alle fronten is de gastvrijheidssector verbonden met deze thema's. Enerzijds creëren ondernemers waarde uit natuurlijke hulpbronnen, anderzijds legt de sector ook druk op deze bronnen.

De lokale uitvoering van het klimaatakkoord, met name de energietransitie, heeft een behoorlijke impact op bewoners en ondernemers van onze provincie. Maar ondanks de prioriteiten op het gebied van verduurzaming, wordt dit nog niet altijd effectief doorvertaald naar implementatie van verduurzaming door ondernemers in de praktijk. Ondernemers zouden veel meer ruimte moeten krijgen om te kunnen verduurzamen, de verouderde regelgeving beperkt ondernemers te vaak. De provincie kan dergelijke projecten stimuleren door projectfinanciering voor strategische samenwerkingen tussen sectoren beter beschikbaar te stellen.

KHN Noord-Holland pleit daarbij voor helder, betaalbaar en goed uitvoerbaar beleid op de uitvoering van het klimaatakkoord, waarbij rekening gehouden wordt met onze lokale horecaondernemers in het MKB. Door de nasleep van de coronacrisis hebben veel ondernemers geen geld meer om te investeren. Bovendien kampen veel ondernemers in de natuurgebieden en kust met de beperkingen die voortkomen uit de korte pachtcontracten waarmee zij te maken hebben en het recht van opstal van mist. Het is van belang hen niet af te stoten met dreigende hoge lasten en onzekerheid, maar hen te faciliteren, betere

langdurige contracten en ondernemerscomfort te bieden. Recreatiegebieden met kwalitatief goede horeca stijgen enorm in waardering. Het herhaaldelijk uitvoeren van een MKB-toets kan hierbij een goed hulpmiddel zijn.

Een mooi initiatief op het gebied van duurzaamheid in onze provincie, i.s.m. Greendish is in Alkmaar (<https://bit.ly/3Q47Pm2>) en Amsterdam (<https://bit.ly/3vGdF53>) gestart met het programma 'Aanpak voedselverspilling'. Ook in Gelderland ondersteunt de provincie o.a. ondernemers in de horeca bij het verduurzamen van hun voedselaanbod. Zo wordt er zorgvuldiger omgegaan met grondstoffen en minder CO² uitgestoten. Ook is er aandacht voor meer lokale, duurzame gerechten op de menukaart. Meer informatie is hier (<https://bit.ly/3P1HuUg>) te vinden. Dit zijn mooie voorbeelden die verdere ondersteuning verdienen.

Wat we concreet vragen:

- Het stimuleren en faciliteren van de totstandkoming van een integrale duurzaamheidsvisie voor de horeca. Help ondernemers de omslag te maken naar een duurzame bedrijfsvoering op een betaalbare, uitvoerbare en haalbare manier.
- Maak subsidies en projectfinanciering voor samenwerkingsverbanden tussen sectoren toegankelijker en deel indien mogelijk risico's, kosten en tijd bij de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen.
- Pas pachtcontracten aan en verleng de contractperiodes naar minimaal 10 jaar.

Mocht u met het oog op uw partijprogramma toelichting nodig hebben op de horecaonderwerpen dan horen wij dit graag.

Met vriendelijke groet, namens het regiobestuur KHN Noord-Holland en de 24 lokale KHN-afdelingen in de provincie Noord-Holland,

Rob Baltus
voorzitter